

Φλωρίνης Ειρηναίος: Ψυχοσάββατο, η αγάπη που νικά τον θάνατο

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας](#)

Για τη θεολογική και πνευματική σημασία της προσευχής για τους κεκοιμημένους κάνει λόγο ο Μητροπολίτης Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας κ. Ειρηναίος μέσα από άρθρο με τίτλο «Ψυχοσάββατο, η αγάπη που νικά τον θάνατο» που δημοσιεύεται στον ιστότοπο της Ιεράς Μητροπόλεως με αφορμή το σημερινό Ψυχοσάββατο της Πεντηκοστής.

Ο Μητροπολίτης υπογραμμίζει ότι η Εκκλησία αντιμετωπίζει τον θάνατο «όχι με τρόμο και απόγνωση, αλλά με αναστάσιμη βεβαιότητα», καθώς ο Χριστός νίκησε τα δεσμά του θανάτου, μετατρέποντας τον τάφο από τέλος σε πέρασμα προς την αιώνια ζωή.

Παράλληλα, επισημαίνει ότι το Ψυχοσάββατο αποτελεί έκφραση πολιτισμού και μνήμης, αφού «η αγάπη δεν τελειώνει με την έξοδο του ανθρώπου από αυτό τον κόσμο». Στέκεται επίσης κριτικά απέναντι στη σύγχρονη νοοτροπία της λήθης και του ατομισμού, σημειώνοντας ότι «η ζωή χωρίς μνήμη γίνεται άδεια και

απάνθρωπη».

Ιδιαίτερη αναφορά κάνει στους κεκοιμημένους, οι οποίοι «δεν είναι λησμονημένοι» αλλά «πρόσωπα ζωντανά μέσα στην αγάπη του Θεού», ενώ υπενθυμίζει τη διδασκαλία του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου για τη σημασία της μνημόνευσής τους στη λατρευτική ζωή της Εκκλησίας.

Κλείνοντας, καλεί τους πιστούς να βιώσουν το Ψυχοσάββατο όχι τυπικά, αλλά ως πράξη αγάπης, πίστης και ευγνωμοσύνης, τονίζοντας ότι «εκεί όπου οι άνθρωποι θυμούνται πάντα με αγάπη, εκεί αρχίζει ήδη η αιωνιότητα του Χριστού μας».

Αναλυτικά το άρθρο του Μητροπολίτη Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας κ. Ειρηναίου:

Ψυχοσάββατο, η αγάπη που νικά τον θάνατο – Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας Ειρηναίου

Λίγο πριν η Εκκλησία γονατίσει μπροστά στο μέγα μυστήριο της Πεντηκοστής και δεχθεί την ζωοποιό πνοή του Παναγίου Πνεύματος, αναφέρει μία προσευχή για όλες τις ψυχές των κεκοιμημένων αδελφών μας. Το Ψυχοσάββατο πριν την τελευταία και μεγάλη εορτή της Πεντηκοστής είναι μία από τις ιερότερες στιγμές της εκκλησιαστικής ζωής. Είναι η χρονική στιγμή όπου η γη συνομιλεί με τον ουρανό, όπου η ανθρώπινη μνήμη συναντά την αιωνιότητα και τα δάκρυα των ανθρώπων γίνονται προσευχή ενώπιον του Θεού. Δεν πρόκειται για μία τυπική θρησκευτική συνήθεια ούτε για ένα απλό έθιμο. Είναι μία λατρευτική πράξη αγάπης απέναντι στην λήθη.

Ο άνθρωπος φοβάται τον θάνατο, διότι μέσα στα βάθη της υπάρξεώς του κατοικεί ο πόθος της αφθαρσίας. Πλάστηκε για την αιωνιότητα και όχι για τον τάφο. Καμία δύναμη του κόσμου, καμία επιστήμη και καμία φιλοσοφία δεν κατόρθωσε να σβήσει αυτήν την αγωνία της ανθρώπινης καρδιάς. Όμως η Εκκλησία στέκεται απέναντι στον θάνατο όχι με τρόπο και απόγνωση, αλλά με αναστάσιμη βεβαιότητα. Ο Χριστός κατήλθε μέχρι τον Άδη και συνέτριψε τα δεσμά του θανάτου¹. Από τότε ο κάθε τάφος δεν είναι αδιέξοδο, αλλά πέρασμα. Δεν είναι το τέλος, αλλά η θύρα της αιωνίου ζωής.

Το Ψυχοσάββατο φανερώνει πολιτισμό και το μεγαλείο μίας κοινωνίας που δεν ξεχνά τους ανθρώπους της. Το κερι που τρεμοφέγγει στο κοιμητήριο, το κόλλυβο που ευλογείται μέσα στον Ναό, το όνομα που ψιθυρίζεται μπροστά στην Αγία Τράπεζα, όλα γίνονται μία σιωπηλή ομολογία ότι η αγάπη δεν τελειώνει με την έξοδο του ανθρώπου από αυτό τον κόσμο. Μέσα από αυτήν την προσευχή

διασώζεται η ανθρωπιά, η ευγνωμοσύνη και η πνευματική αρχοντιά ενός λαού.

Τελικά πόσο τραγική μοιάζει η εποχή μας. Οι άνθρωποι ζουν μόνο για το παρόν, μόνο για την ύλη, μόνο για τον εαυτό τους. Ξεχνούν γονείς, ρίζες και πρόσωπα που θυσιάστηκαν γι' αυτούς. Φοβούνται ακόμη και να μιλήσουν για τον θάνατο, σαν να μπορούν με την σιωπή να τον νικήσουν. Και όμως, η Εκκλησία επιμένει να θυμίζει ότι η ζωή χωρίς μνήμη γίνεται άδεια και απάνθρωπη². Το Ψυχοσάββατο μας διδάσκει ότι η αληθινή αγάπη συνεχίζει να υπάρχει ακόμη και πέρα από τον τάφο.

Οι κεκοιμημένοι δεν είναι λησμονημένοι. Δεν είναι σκιές μέσα στο σκοτάδι. Είναι πρόσωπα ζωντανά μέσα στην αγάπη του Θεού³. Η προσευχή της Εκκλησίας τους συνοδεύει, τους αγκαλιάζει και τους ενώνει μαζί μας μέσα στο Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Γι' αυτό και κάθε Μνημόσυνο γίνεται μία γέφυρα ανάμεσα στον ουρανό και την γη. Μία μαρτυρία ότι η αγάπη είναι δυνατότερη από την φθορά και τον θάνατο.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος διδάσκει ότι δεν θεσπίσθηκε τυχαία από τους Αγίους Αποστόλους η μνημόνευση των κεκοιμημένων κατά την τέλεση των Ιερών Μυστηρίων⁴. Μέσα σε αυτήν την ικεσία φανερώνεται η απέραντη φιλανθρωπία της Εκκλησίας, η οποία αγκαλιάζει όχι μόνο τους ζώντες, αλλά και εκείνους που αναχώρησαν από την παρούσα ζωή με την ελπίδα της Αναστάσεως.

Ας μην αφήσουμε λοιπόν το Ψυχοσάββατο να γίνει μία τυπική συνήθεια. Ας γίνει επιστροφή στην καρδιά μας. Ας ανάψουμε ένα κερί όχι από υποχρέωση, αλλά από αγάπη. Ας προφέρουμε ένα όνομα όχι μηχανικά, αλλά με πίστη, συγκίνηση αλλά και ευγνωμοσύνη. Εκεί όπου οι άνθρωποι θυμούνται πάντα με αγάπη, εκεί αρχίζει ήδη η αιωνιότητα του Χριστού μας.

Παραπομπές:

¹ Α΄ Κορ. 15, 55-57.

² Σοφ. Σειρ. 7, 36.

³ Ιω. 11, 25.

⁴ Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Ομιλία εις Α΄ Κορ. 41, 5, PG 61, 361.